DISCLAIMER: Dit document is dynamisch en wordt waar eventueel mogelijk uitgebreid met uitwerkingen van nieuwe publiek beschikbare onderzoeken gedurende het traject 'Wmo 2015 in uitvoering'

Zie ook de vragen met antwoorden op de website. Hieruit blijkt het volgende:

> De onderbouwing uit een onderzoek van een gemeente kan nooit letterlijk worden gekopieerd naar een andere gemeente omdat het beleid anders is. Eigen reflectie op inhoud van de beleidsregels is daarom altijd vereist. Dit naast de noodzaak om ook in elk individueel geval de geldende eisen in acht te nemen.

1. MAATWERKVOORZIENING: BESCHIKKEN OP UREN

Gemeente Echt Susteren

De gemeenten Echt Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond (Midden-Limburg Oost) hebben een onderzoek laten verrichten naar het huidige normeringskader voor hulp bij het huishouden (HbH). Het door BMC verrichte onderzoek bestond onder andere uit een documentenstudie naar door andere gemeenten gehanteerde normtijden en beschikbare onderzoeken die zijn gehanteerd ter onderbouwing van deze normtijden, kwantitatief onderzoek (enquêtes onder cliënten en hulpen) en kwalitatief onderzoek (interviews met cliënten, hulpen, Wmo-cliëntenraad, consulenten/generalisten, jurist en een aantal aanbieders niet actief in de regio). Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek de website van gemeente Echt Susteren.

Gemeente Eindhoven

De gemeente Eindhoven heeft HbH ingericht als een maatwerkvoorziening waarbij wordt beschikt op uren. In elke afzonderlijke situatie wordt gekeken hoeveel uur nodig is. De voorziening wordt toegekend als na een individueel onderzoek blijkt dat de specifieke beperkingen, de behoeften en persoonskenmerken van de cliënt er om vragen.

De richttijden opgenomen in het HbH-beleid stonden onder spanning omdat deze lager zijn dan die opgenomen in de richtlijn van het CIZ (Centrum indicatiestelling zorg). Volgens de Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft de gemeente Eindhoven niet inzichtelijk gemaakt dat de verlaagde normtijden op objectieve criteria berusten.

De gemeente Eindhoven heeft een onderzoek laten uitvoeren door KPMG. Dit onderzoek ondersteunt de gemeente om haar HbH-beleid waar nodig aan te passen en een expertrichtlijn op te stellen met richttijden (benodigde uren) voor diverse activiteiten, gebaseerd op eerdere observaties uit de praktijk (te weten uit het onderzoek voor Utrecht en Hoorn). Met andere woorden zijn bestaande tijdsmetingen uit de praktijk toegepast op het beleidskader van de gemeente Eindhoven om zodoende richttijden (het aantal benodigde uren) te berekenen. Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek de website van gemeente Eindhoven.

Gemeente Hoorn

De gemeente Hoorn heeft HbH ingericht als een maatwerkvoorziening waarbij wordt beschikt op uren. In 2015 hebben cliënten gemiddeld 14% minder uren beschikt gekregen. In het licht van de versobering en de uitspraken van de CRvB, rondom benodigde onderbouwing van richttijden, heeft Hoorn KPMG gevraagd onderzoek te doen naar het beleid en de beschikte normtijden in Hoorn.

De onderbouwing van deze richttijden is gebaseerd op eerdere observaties uit de praktijk (te weten uit het onderzoek voor Utrecht) en nieuwe observaties in de gemeente Hoorn. Deze additionele metingen waren nodig om te kunnen onderbouwen hoeveel extra minuten nodig zijn indien wasverzorging gewenst is en indien een cliënt uit een meerpersoonshuishouden komt. Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek de website van gemeente Hoorn.

Er zijn nu twee uitspraken bekend van eind september waarin dezelfde rechter tot het volgende oordeel komt:

Verweerder heeft evenwel naar aanleiding van de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 18 mei 2016 alsnog onderzoek door KPMG laten verrichten. Het resultaat van dit onderzoek is neergelegd in de door verweerder in de beroepsprocedure overgelegde "Eindrapportage van objectief onderzoek naar Hulp bij het huishouden in de gemeente Hoorn" (hierna: de rapportage) van 16 november 2016. Eiser heeft de inhoud van deze rapportage niet betwist. Evenmin is hij, hoewel daartoe uitgenodigd, ter zitting verschenen. De rechtbank is van oordeel dat verweerder met deze rapportage de gehanteerde normtijden weliswaar achteraf, maar alsnog op toereikende wijze heeft onderbouwd. Na kennisname van de rapportage is de rechtbank van oordeel dat het door KPMG verrichte onderzoek als voldoende zorgvuldig en deugdelijk kan worden aangemerkt. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat de rapportage tot stand is gekomen door middel van een expertgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van aanbieders, een aanbieder van facilitaire schoonmaak buiten de gemeente, een onafhankelijk expert schoonmaak, een expert hygiëne en infectiepreventie van de GGD en een wijkverpleegkundige. Daarnaast is een klankbordgroep bij het onderzoek betrokken, bestaande uit vertegenwoordigers van onder andere kerken, de ouderenraad, de GGD, Welzijnsinstellingen en zorgaanbieders. Bij het onderzoek zijn resultaten van het onderzoek dat KPMG voor andere gemeente heeft verricht betrokken en is gemeten in de praktijk, waarbij ook gegevens uit onder meer de gemeenten Utrecht, Emmen en Haarlem zijn betrokken. Het onderzoek is verricht aan de hand van duidelijk omschreven objectieve criteria en de uit het onderzoek getrokken conclusies zijn inzichtelijk. De rechtbank ziet dan ook geen aanleiding deze conclusies voor onjuist te houden."

Zie voor deze uitspraken ook:
https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2017:7408
https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2017:7800

2. MAATWERKVOORZIENING: BESCHIKKEN OP BASIS- EN AANVULLENDE UREN

Gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht heeft hulp bij het huishouden ingericht als een maatwerkvoorziening waarbij een vast aantal basisuren ondersteuning per jaar wordt toegekend. Daarbovenop zijn aanvullende uren beschikbaar op basis van specifieke situaties. Toegang tot de maatwerkvoorziening verloopt via het buurtteam, zoals beschreven in de Beleidsregels WMO 2017. Hierbij is een huisbezoek het uitgangspunt, waarbij op individuele basis wordt beoordeeld of en zo ja hoeveel ondersteuning nodig is. Zowel de

definitie van het resultaat schoon en leefbaar huis als het aantal basisuren is in deze beleidsregels vastgelegd.

Het aantal van 78 basisuren zoals oorspronkelijk opgenomen in de beleidsregels kwam onder druk te staan door signalen uit de praktijk, van cliënten en professionals en omdat deze volgens de Centrale Raad van Beroep (CRvB) niet berustten op een goed onderbouwde, objectieve norm. Daarop heeft de gemeente Utrecht besloten een kwaliteitsverbetering door te voeren, het aantal basisuren te verruimen en een onderzoek te laten uitvoeren door KPMG Plexus en Bureau HHM om een nieuwe basisnorm op te stellen. Het onderzoek heeft geresulteerd in een vertaling van de definitie van schoon en leefbaar huis van de gemeente Utrecht naar een expertrichtlijn voor de diverse benodigde activiteiten en hun frequentie. Aan de hand van tijdmetingen in verschillende gemeenten (Utrecht, Emmen en Haarlem) zijn vervolgens gemiddelde tijden per activiteit berekend. Daarmee is berekend wat het totaal aantal uren op jaarbasis is, dat nodig is om alle activiteiten voor een schoon en leefbaar huis uit te voeren.

Inmiddels heeft de gemeente Utrecht het aantal basisuren in de maatwerkvoorziening opgehoogd van 78 naar 105 uur per jaar. Ook wordt meer invulling gegeven aan maatwerk door de toegang bij de buurtteams te leggen (i.c.m. huisbezoeken) en zijn verbeteringen in de communicatie en dienstverlening doorgevoerd. Voor meer informatie over dit onderzoek kunt u contact opnemen met Judith Pijnacker van de gemeente Utrecht (j.pijnacker@utrecht.nl). Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek de website van de gemeente Utrecht.

Stichtse Vecht

De gemeente Stichtse Vecht heeft bureau HHM gevraagd om objectief en onafhankelijk onderzoek te doen naar het aantal uren dat nodig is voor een basisvoorziening ‘Schoon en leefbaar huis’ in de gemeente Stichtse Vecht, uitgaande van het model zoals gemeente Utrecht dat heeft gesteld. Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek deze website.

3. MAATWERKVOORZIENING: BESCHIKKEN OP HET TE BEHALEN RESULTAAT

Regio Twente

De Twentse gemeenten werken sinds 2015 resultaatgericht voor de huishoudelijke ondersteuning in het kader van de Wmo 2015 en hebben bureau HHM gevraagd om onderzoek te doen naar een objectieve en onafhankelijke norm voor de huishoudelijke ondersteuning in Twente. In dit onderzoek is per resultaat uitgewerkt wat het totaal van activiteiten en frequenties hiervan is dat moet worden verricht om dat resultaat te bereiken. Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek de website van de gemeente Enschede.

‘s-Hertogenbosch

’s-Hertogenbosch heeft Trivium Plus gevraagd onderzoek uit te voeren naar de huidige werkwijze en naar een objectieve normering van een ‘schoon en leefbaar huis’. Hierbij zijn de volgende

onderzoeksvragen beantwoord: 1. Welke wijzingen stelt men voor ten aanzien van het werkproces?, 2. Welke maatstaf adviseert men op te nemen om uit te drukken dat er sprake is van een schoon en leefbaar huis als te behalen resultaat?, 3. Welk normenkader adviseert men dat gekwalificeerd kan worden als objectief en deugdelijk gemotiveerd?, 4. Wat zijn de verwachte financiële consequenties van het nieuwe normenkader en hoe kunnen deze in de resultaatfinanciering met de zorgaanbieder verwerkt worden? Tijdens het onderzoek is o.a. in samenspraak met enkele zorgaanbieders een lijst met deeltaken vastgesteld, de normtijden getoetst bij 143 cliënten en het werkproces bij het indiceren van de hulp bij het huishouden onderzocht. Zie voor de gehele rapportage van het onderzoek de website van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Amsterdam

Om beter te beschrijven wat onder de resultaatgebieden valt, hebben bureau HHM en KPMG Plexus onderzoek gedaan tussen september 2016 en januari 2017. Dit onafhankelijke onderzoek heeft als resultaat de maatstaf 'Hulp bij het huishouden Amsterdam' opgeleverd. Zie voor de maatstaf de website van de gemeente Amsterdam (onder het kopje 'Maatstaf Hulp bij het huishouden).